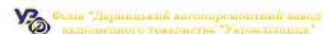

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

МАТЕРІАЛИ

двадцять першої науково-практичної міжнародної конференції
*«Міжнародна транспортна інфраструктура,
індустріальні центри та корпоративна логістика»*
(5-6 червня 2025р. м. Харків, Україна)

MT.KART.EDU.UA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
CONSERVATOIRE NATIONAL DES ARTS ET MÉTIERS (FRANCE)
INSTITUTE OF AUTOMATIC CONTROL TELEMATICS OF
TRANSPORT (POLAND)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ

Матеріали

*Двадцять першої науково-практичної
міжнародної конференції*

**«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА
КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»**

(5 - 6 червня 2025р. м. Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: *Панченко С.В.*, д.т.н., проф., ректор Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Заступники голови: *Каграманян А.О.*, к.т.н., доц., проректор з науково-педагогічної роботи .Українського державного університету залізничного транспорту (Харків);
Дикань В.Л., д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Секретаріат:

Толстова А.В. к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Шаповал Г.В. к.т.н., доц., заступник декана з денної форми навчання Факультету УПП Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Примаченко Г.О. к.т.н., доц., доцент кафедри транспортних систем та логістики Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

УДК 330.4:316.4:37:502.1:339.9

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

DIGITAL TRANSFORMATION OF SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS

О.В. Слободянюк, І.Ф. Примаченко

Національний університет «Одеська юридична академія» (м. Одеса)

O.V. Slobodyaniuk, I.F. Prymachenko

National University "Odessa Law Academy" (Odessa)

Неоіндустріалізація та глобалізація змінюють принципи управління соціально-економічними системами, ставлячи в центр взаємодію людини, технологій і економіки. Цифрова трансформація, що включає впровадження штучного інтелекту, блокчейну та Інтернету речей, є рушієм цих змін, створюючи нові можливості для підвищення ефективності систем і водночас виклики для соціальної адаптації.

Цілі сталого розвитку ООН до 2030 року, зокрема якісна освіта, підкреслюють необхідність гармонізації технологічного прогресу з людським капіталом і екологічною відповідальністю.

В Україні цифрова трансформація є критично важливою для економічного відновлення, інтеграції в глобальні ринки та розвитку зеленої економіки, що відповідає принципам сталого розвитку.

Людина залишається ключовим елементом соціально-економічних систем, а її здатність адаптуватися до цифрових технологій визначає успіх неоіндустріалізації. Якісна освіта (Ціль 4 ООН) відіграє вирішальну роль у формуванні цифрової грамотності, навичок роботи з новими технологіями та розуміння принципів сталого розвитку [1].

В Україні освітні програми, орієнтовані на цифровізацію та зелену економіку, сприяють підготовці фахівців, здатних управляти високотехнологічними системами, знижуючи соціальні ризики, такі як безробіття чи цифрова нерівність. Освіта формує свідоме ставлення до екологічних викликів, підтримуючи перехід до економіки, що враховує принципи сталості.

Цифрові технології, такі як штучний інтелект, блокчейн і big data, трансформують управління соціально-економічними системами, підвищуючи прозорість, ефективність і швидкість прийняття рішень. У контексті неоіндустріалізації дані технології дозволяють оптимізувати виробничі процеси, створювати розумні міста та підтримувати зелену економіку через моніторинг екологічних впливів [2]. Проте впровадження

технологій стикається з викликами: потреба в кібербезпеці, етичні дилеми використання ШІ та ризик виключення тих, хто не має доступу до цифрових інструментів.

В Україні технології є основою для відновлення інфраструктури та інтеграції в глобальні ланцюги постачання, але вимагають адаптації до місцевих умов [1].

Зелена економіка є невід'ємною частиною цифрової трансформації, поєднуючи економічне зростання з екологічною відповідальністю. У контексті неоіндустріалізації вона сприяє створенню високотехнологічних галузей, що мінімізують вплив на довкілля, наприклад, через відновлювальні джерела енергії чи енергоефективні технології [2]. Цифрові інструменти, такі як платформи для ESG-звітності, дозволяють бізнесу та урядам відстежувати екологічні показники, підвищуючи довіру інвесторів.

В Україні зелена економіка підтримує економічне відновлення через залучення міжнародних «зелених» інвестицій, але стикається з браком нормативної бази та координації [1].

Цифрова трансформація соціально-економічних систем у глобалізованому світі стикається з низкою перешкод. Нерівний доступ до технологій посилює соціальну та економічну нерівність, особливо в країнах, що розвиваються, включаючи Україну [2]. Регуляторна фрагментація між країнами ускладнює створення єдиних стандартів для цифрових і зелених технологій, що гальмує міжнародну співпрацю. Брак кваліфікованих кадрів і недостатня цифрова інфраструктура також обмежують потенціал неоіндустріалізації. Крім того, етичні питання використання даних і технологій, таких як ШІ, вимагають нових підходів до управління, щоб забезпечити баланс між інноваціями та соціальною справедливістю [1].

Для ефективного управління соціально-економічними системами в умовах неоіндустріалізації Україна має зосередитися на кількох напрямках. По-перше, необхідно розвивати освітні програми з цифрової грамотності та зеленої економіки, щоб підготувати людський капітал до викликів цифрової ери. По-друге, слід інвестувати в цифрову інфраструктуру та кібербезпеку, щоб забезпечити надійність технологій. По-третє, важливо створювати нормативну базу для зеленої економіки та ESG-звітності, залучаючи міжнародний досвід. Нарешті, Україна має активізувати співпрацю з глобальними партнерами для обміну технологіями та інвестиціями, що сприятиме інтеграції в глобальні економічні системи.

Таким чином цифрова трансформація соціально-економічних систем є ключем до успіху в умовах неоіндустріалізації та глобалізації. Людина, через освіту та адаптацію, формує основу для використання цифрових технологій, які підвищують ефективність систем. Зелена економіка забезпечує сталість економічного зростання, підтримуючи екологічну відповідальність.

В Україні цифрова трансформація відкриває можливості для економічного відновлення, але вимагає подолання викликів, таких як нерівність і брак регулювання. Розвиток освіти, технологій і зеленої економіки, підкріплений міжнародною співпрацею, дозволить створити стійкі соціально-економічні системи, здатні конкурувати в глобальному середовищі.

[1] Як ООН підтримує Цілі сталого розвитку в Україні. URL: <https://iadte.wunu.edu.ua/>

[2] Україна – 2030. Стратегія зміни майбутнього. URL: <https://niss.gov.ua/>

УДК 331.108(477)

НАСТАВНИЦТВО В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЗНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

MENTORING IN THE SYSTEM KNOWLEDGE DEVELOPMENT ENTERPRISES

докт. екон. наук І.В. Токмакова¹, аспірант А. Є. Полозов¹

¹Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

DSc (Econ.) I.V. Tokmakova¹, graduate student A. E. Polozov¹

¹Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Наставництво в системі розвитку знань підприємства є важливим елементом управління персоналом, що сприяє професійному зростанню працівників та підвищенню ефективності роботи організації.

Наставництво як одна з форм навчання на робочому місці, направлена на розвиток прикладних професійних і загальнокультурних компетенцій молодого працівника [1].

Функціями сучасної наставницької діяльності є такі:

- організаційно-управлінська функція, що припускає управління процесом корпоративного навчання молодих працівників підприємства, забезпечення прогностичного (випереджаючого) управління, створення моделі управління їх мотивацією; управління командними проектами молодих кадрів;

- соціально-педагогічна функція, направлена на соціально-професійну адаптацію молодих працівників, виховання корпоративної культури і розкриття їх потенціалу для вибору індивідуальної траєкторії професійного розвитку;

- організаційно-методична функція, що припускає розробку навчально-методичного забезпечення корпоративної підготовки молодих працівників